

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Nuțu „apostolul” ortodox

Povestea unei cariere — Apostolie sui generis — Apă la moara tovarășilor roșii — Alte perspective

de Bogdan Dragoș—Vișeu

Să nu-i căutați numele pe pagini de Scriptură, căci zădarnică vă este osteneala. Nici nu vă purtați cu mintea pe cine știe ce meleaguri depărtate, printre cine știe ce neamuri străine nouă și legii lui Hristos. Nu. Cazul e cu mult mai simplu și mai din apropiere. „Apostolul” răspunde la numele de Miron Codrea, zis și Nuțu, și se osârdește prin Țara Voevozilor, pe multe și ciudate căi, întru vânarea de suflete române unite pe seama pravoslaviei dominante, declarată singură păstrătoare a conștiinței naționale și mântuitoare a sufletelor tuturor românilor.

Specimenul e tragic de interesant, și face să fie cunoscut, căci este expresia vie a felului cum înțelege ortodoxia noastră de dincoace apostolia, și ne pune totodată înaintea ochilor o unealtă de marcă proprie atelierelor neobizantine dela noi.

Ei, dar să lăsăm faptele să grăiască. — Drăguțu' de Nuțu e de obârșie cât se poate de umilă: e din familie de țărani săraci lipiți pământului, din Sarasăul Maramureșului. Cum e de înțeles, n'are nu știu ce școală: biete 2—3 clase primare. Și nici pretenții prea mari n'a avut mai la început: s'ajungă cântăreț în strana unită a satului nașterii sale, el însuși răsărit fiind în legea unită. N'a isbutit însă, pentru că, del, știau sărăsăuanii ce știau, și nu-l voiau cântăreț de strană odată cu capul. Cum nu le-a trebuit nici de paznic al pădurii comunale. Și iac'așa-i vine lui Nuțu gândul călugăriei. Incearcă pela uniți, dar n'o nimerește. Trece atunci Carpații, și o chitește bine: dela mănăstirea Argeșului se întoarce acasă călugăr și popă în lege. Numai una-i mai lipsia: parohia. Asta însă n'o capătă. De primit e primit el, nu-i vorbă, în „clirosul” pâr. Ivan, dar cătu-i pentru cealaltă parte de afacere: facă-și parohie dacă-i trebuie. — Cum îi place și cum se pricepe.

Aici Preacucernicul Nuțu s'a arătat „tare”. S'a aruncat asupra cătunului Valea Porcului (nomen-omen!) și repede și-a găsit „popor” de începătură. De-acî trece în Cornești, Borșa, Vișeu de jos, Vișeu de sus, Poienile de sub Munte, Ruscova și Leordina. Legi, canoane, morală, — mofturi. „Afacerea” să meargă, ș'apoi vină potopul! Și „afacerea” merge: Preacucernicia Sa, din sărac plug ce era în 1923, astăzi are în Borșa o moară și o casă proprie, cu grădina de-a mai mare dragul, în valoare de sute de mil. Și fiindcă o asemenea agoniseală trebuie îngrijită, Sfinția Sa ține aci și o îngrijitoare, care are o copilă Sava, despre care gurile rele spun c'ar fi os din oasele Preacucernicului Nuțu. Dar din astă

parte, treaba... omului. Pardon: a Preacucerviosului. Ce-i pasă cuiva dacă respectiva cu fetița îl cercetează și pela praznicele din Vișeu de jos, unde hălăduiește și se ostenește acum vestitorul crezului și moralei dominante?

Căci să nu-mi uit vorba: Părintele Nuțu, deși mai dă raita și prin vecini, dar s'a fixat în Vișeu de jos. Aci și-a bătut țărșii cortului mântuirii, și aci vrea să-și dureze, luiși și soborniceștei biserici a răsăritului, cetate stătătoare. În care scop a sucit-o și a învârtit-o, până a pus mâna pe 2500 m³ lemn de construcție și bani în numerar ce se ridică la un total de peste 800.000 (optsute mii) Lei. Asta pentru că să ridice lăcaș de închinare. Drept dovadă de ce s'a ales din ajutoarele primite, stau mărturie păreții goi, fără coperiș, ai bisericii plănuite, toate lucrările acestea valorând, — după cea mai favorabilă apreciere de experți — maximum 300.000 (treisute mii) Lei. Restul: de unde să știe pâr. Nuțu ce s'a făcut? Destul că nu mai ajung mijloacele, și trebuiesc altele noi.

Mare năcaș pe-un suflet de apostol! Dar iarăși: de ce nu-i în stare un „apostol” ca Preacucerviosia Sa, numai să i-se isbândească dorul? Și iarăși: spre cine să se mai îndrepte acum, dacă nu spre gloatele trase pe sfoară și până aci, asmuțându-le împotriva ticătelor de autorități comunale, cari putere au să-l scoată din impas dacă vreau, precum nu vreau? Gândit și făcut. De sărbătoarea Crăciunului trecut pune la cale o ceată de răsvrățiți să arunce afară dela primărie pe cei în slujbă acolo, și să preia dânsul cu ai săi conducerea treburilor obștești. Scena se repetă în 9 Martie curent. În noaptea de 4 spre 5 Aprilie c. ține sfat cu tovarășii de idei și credință, găsind vinovate pieririi autoritățile comunale, pentru că... n'au prevenit inundațiile ce tocmai făcuseră peacolo ravagii cumplite. Dimineața răsămira-i gata: bătăușii infuriați snopesc în bătăi, până la sânge, pe notarul comunal și maltratează și jandarmii ce se nimereau să fie la fața locului, până ce aceștia capătă întăriri mai însemnate.

Trebuie că tare s'a bucurat Părintele Nuțu în sinea sa de această ispravă a cetii sale. Cum nu s'au putut bucura dd. colonel Manoliu, dela garnizoana din Sighet și colonel Ivașcu dela Inspectoratul de jandarmi din Oradea, cari, deși ortodocși, ambii și-au exprimat în conferința siguranței publice ținută la Sighet în Febr. c. indignarea față de tulburări ca acestea și altele provocate de agenții inconștienți ai pravoslaviei române ce nu-și dă seama că lucră, prin asemenea manopere, mână în mână

cu esmiși de-al Moscovei, ca acel „călugăr” ortodox prins în Poenile de Munte, — unde se strecurase cu ajutorul unui pașaport Nansen, — tocmai când indemna poporul să treacă la pravoslavie cât mai în grabă, pentru că venind armatele roșii, cari sunt și ele drept credincioase, să-i gărască de aceeași credință cu ele... Pentru aceea însă pâr. Antal îi dă înainte cu „opera națională” săvârșită în aceste părți nefericite de trimișii Clujului ortodox.

Și câte ar mai fi de spicuit din bogatul dosar al „activității” pâr. Nuțu! Imi repugnă însă cotrobălala prin asemenea agende infamante. Și dacă mai desvăluu, cu inima plină de scârbă, o seamă de atari isprăvi, o fac pentru că să se vadă cine și cum propovăduiește aici, din parte ortodoxă, adevărul, cinstea și morala evanghelică. — Continuu deci, dar numai sumar, firul cronicii codrene, bazându-mă pe declarații făcute în fața autorităților civile și trecute în procese verbale, dresate după toate prevederile legii. Așadar: dela Nuțu cetire. Să luăm aminte:

De praznicul Schimbării la față din 1930 Preacucernicia Sa vrea să se înstăpânească asupra bisericii unite din Vișeu. Mare lucru, veți zice. Ași de undel Pâr. Nuțu e de alte convingeri. A băgat în spărieți pe-un anumit Lazar Glück: și la pus să bată toba: Toți acela cari nu vreau să treacă la ortodoxie să se prezinte la primărie. Faptul că nu se va prezenta nime va fi socotit ca dovadă că acolo nu mai sunt uniți. În care caz „păstorul” dreptcredincioșilor va intra în biserică și intrat va fi. Gheorghe Tomoiaga, care a ținut să protesteze împotriva acestei samavolnicii nemalauzite, s'a ales c'o bătaie de să-i fie pe multă vreme. Noroc numai că în ziua sorocului s'au înființat și jandarmii peacolo, și așa biserica a rămas și pe mai departe uniților. — Alta: Cuviosul Nuțu a folosit în interesul ortodoxiei până și foamea bieților vișeuani: a comandat, pe numele primăriei, vagoane de cucuruz, pe care le-a împărțit celor lipsiți, pe lângă condiția: treci la noi, — ca peșporumb. Și e bine. Nu treci, — pune-ți pofta în culu. Comuna e improcesuată acum pentru 60.000 Lei, prețul porumbului neplătit, de și Preacucernicul împrumutase spre acest scop sumedenie de bani dela unul și dela altul, firește fără să le mai restituie, celor mai mulți, banii. Adecă le-a dat tuturora câte ceva; câte un bon, ca văduvei Năstucă Petrovai: „Bon de 8000 (opt mii) Lei dela vād. Năstucă, or fi pe 2 luni.” La fel a scos parale bune dela Ștefan Coman (12.000) vād. lui Pop Nechită (14.000), Ștefan Tomoiaga (10.000), Vasile Pop Vărtan (5000), Alexandru Nasui (16.000), cerșitorul Petru Tivadar (2000) și câți alții încă — Drept recompensă pentru „truda” cu comandarea cucuruzului, Sfinția Sa s'a îngrijit să pună pe factură câte 20 Lei în plus la 100 kg. cum a spus cerealistul B. Grünfeld din Valea lui Mihai diul Inv. Gavrilă Pop. Pentru aceea însă, deși a încasat prețul fixat, Cucernicia Sa totuși și-a făcut

rost de hârtii cari arată (cui vrea să le creadă) că preotul împărțitor de bucate s'a ruinat materialmente: s'a înglodat sârmanul în datorii de peste 400.000 Lei. — Probabil tot așa a pățit-o și cu biserica în construcție. Numai așa se poate înțelege declarația d. Genț Mendel, dela care a primit 1700 Lei pentru 11 bucăți de lemne din cele menite clădirii noii biserici... până la târnosirea căreia va face slujbă în școala în care a pătruns cu forța în noaptea de 28 spre 29 Iunie 1930, declarându-o, cu dela sine putere, de biserică națională, măcar că în această comună există o singură școală cu două sale și cu 1245 de copii obligați să învețe carte. Ce-i pasă însă păr. Nușu de-un bagatel ca acesta? Ortodoxia să trăiască, și moarte uniților cari nici nu-s Români, Pen-trucă, după cum vestește Preacuvioșia Sa, în gura mare, peste tot locul: Catolicii toți sunt unguri, și cine nu-i ortodox nu-i nici Român. Prin urmare: nici urmă să nu mai rămână de de „uniații catolici”!

Termin. Deși multe-multe ar mai fi de spus. Ajung însă și acestea pentru a învedera uneltele și metodele de luptă ale ortodoxiei în Maramureș. Da-va Domnul însă și vor trece toate acestea ca un vis rău. Și toate semnele arată că acea vreme nu-i departe, oricât ar jubila cei ce nu pot înțelege că nu pot prinde multă lume și pe multă vreme cu asemenea apucături păcătoase.

Drum triumfal. Vizitația canonică, anunțată deja în coloanele acestei foi, și întreprinsă de Preasf. Iuliu al Clujului în tovarășia păr. canonic Bujor și a prof. de teologie PP. Leményi și Silviu Popa, a însemnat, pentru cele 23 parohii cercetate, momente de sfântă răscolire a conștiințelor, cum nu mai pomeniseră cel mai mulți dintre bunii credincioși, iar înaltului Ierarh și suitei sale l-a prilejit totatătea clipe de neuitate mângâieri și nespūsă bucurie.

Incepând cu Selicea păr. Dionisie Fărcășanu, Marele Păstor a fost întâmpinat pretutindenea de mândre banderile de călăreți ce-l însoțeau pretutindenea pe sub frumoase porți triumfale (câte 2—3 aproape în fiecare parohie) până la biserică, unde, dându-se jos din carul tras de câte 8 plăvani pe ales, asculta cu-

vântările de bun sosit ale preoților și cetia expresia fericirii pe fețele mulțimilor ce-l petrecuseră până aci în cântări evlavioase, ca să-l împrejmulască apoi, cu mic, cu mare, câtă vreme petrece între ei, și să-i soarbă tot cuvântul rostit cu arhipăstorească greutate.

Punctele culminante ale acestei căi apostolice le-au format sfintele liturghii și slujbele de după masă, săvârșite de Arhiepiscop în sobor de preoți, și împreunate cu vestirea cuvântului dumnezeesc. Câte lacrimi n'au stors și câte inimi n'au mângâiat și n'au întărit acele cuvântări! Ploaia de flori aruncate în calea celui ce venia întru numele Domnului, — la sosire ca la despărțire — simbolizau atât de plastic dragostea fierbinte și curată a turmelor binecredincioase față de urmașul apostolilor ce se afla în mijlocul lor cu gândurile păcii și cu darul binecuvântărilor. — Lăudat fie Domnul pentru toate! (sp).

Ceva despre misiunile populare

— Câteva păreri personale —

Nu se îndoiește nimenea de binele pe care îl produc în sufletele credincioșilor noștri misiunile populare. Să nu ne amăgim însă crezând că efectul ostenelelor misionarilor este pretutindenea același. Nul Se dau cazuri (zic: se dau cazuri) când osteneala misionarului este mare; efectul însă este sau nul, sau neînsemnat de tot.

Nereușita unor misiuni poate să provină din mai multe cauze, dintre cari unele sunt acestea:

1) *Poporul este nepregătit*, fie din neglijența preotului local, fie din cauza spiritului de indiferentism, de anticlericalism, sau chiar de bolșevism sau comunism al însuși poporul. Cum mi s'a întâmplat chiar mie într'un loc mai în anii trecuți, că eu și cu preotul local mergeam la vecernie, iar credincioșii jucau cărți pe sub arborii de pela porți. Le-am zis trecând: Haideți oameni buni la biserică, iar unul îmi răspunde: „Mergeți, numai, mergeți, că doar asta vă e meșteșugul”.

La biserică și la predici am avut — se înțelege —, vre-o trei patru femei bătrâne.

2. *Timpul misiunilor este nepotrivit*, cum

am fost într'un loc unde în același timp cu misiunile erau patru ospețe în sat, și într'altul unde tocmai atunci învățătorul avea pentru seara primă a misiunilor anunțată o producție teatrală împreună cu dans până 'n zori. Și poate închipui oricine câte persoane au ascultat predicile din ziua a doua... Dar misionarul a fost mers, reuniunea trebuia să-i plătească speșele efective; iar protopopul a înregistrat că în cutare parohie, deja s'au ținut misiuni. Effectus autem nullus.

Eu cred deci că ar fi bine dacă misionarul, cu săptămâni înainte, s'ar pune în legătură cu preotul care a cerut misiunile, precum și cu protopopul respectiv, ca împreună să stabilească timpul misiunilor, pe când în comună nu mai este nici o altă serbare incompatibilă cu misiunile, căzând speșele corespondenței în sarcina reuniunii, căci la tot cazul totuși vor fi mai mici decât deplasarea zădarnică a misionarului la zeci sau chiar sute de kilometri. În comună apoi — întru cât se poate —, în timpul misiunilor să nu fie joc pentru tineret, cum am aflat într'un loc, unde în decursul predicii dela vecernie nu-ți puteai auzi propriile cuvinte de zornăitul gurdunii, de clincănitul violinei, de sunetul și țirlăiturile clarinetului și de chiotetele flăcăilor:

— Hăi mândrușo cum te-aș strânge;

Da ești tinără și 'i plânge...

— Strânge badeo cât vei vrea

C'oi plânge,.. și-oi mai tăcea.

Opreliștea aceasta — cred eu —, ar putea preotul să o facă în conșelegere cu organele civile din comună.

Misiunile populare, după părerea mea, ar trebui să fie zile de adevărată sărbătoare sufletească. Toate mărunțișurile de toate zilele ar trebui lăsate la o parte pentru acel timp și atât preotului local cât și poporului, în acele zile să nu se ocupe decât de vecinicile adevăruri.

3. Ar mai fi de dorit apoi ca familia preotului să premeargă cu exemplul.

Este știut că în timpul misiunilor doamnele preotese sunt de obicei mai ocupate, de oarece, sârmane, se silesc să slujească întocmai ca Marta din Evanghelle; pe când serviciul Mariei care în aceste împrejurări ar fi să fie cel mai

Foița „Unirii”

Virgo potens

— Gânduri ale unui închinător —

de **Ștefan Dragu**

Zis-a Domnul către Diavolul, având în vedere pe Preacurata: Iar dânsa va zdrobi capul tău. Și 19 veacuri s'au scurs deja de când s'a împlinit cuvântul. Părea și logic aceasta, ca Dumnezeu Atotputernicul, carele a rostit acest cuvânt înfricoșat, să rânduiască și mijloacele de înfăptuire. Alege, deci, pe fericita Ana și umilul Ioachim să dele lumii pe Aceea care va zdrobi capul șarpelui. Ei primesc acest dar ceresc la o etate destul de înaintată. Virtuțile lor alese, rugăciunile lor ferbinți și făgăduințele lor sincere au aflat ascultare în fața lui Dumnezeu. Și prin ei și din ei se naște cea mult așteptată. Se naște Fecioara Maria — mama lui Dumnezeu.

Nașterea Mariei ar fi fost către anul 20, înainte de era obișnuită. „Această dată, aproximativă, spune la Broise, se bazează pe două indicațiuni cronologice: Maria se pare că avea cam 15 ani în momentul când ea deveni mama lui Dumnezeu, și, după sistemul cel mai probabil, întruparea avu loc către anul 6, înainte de era creștină”.

Familia sa aparținea neamului regilor din Izrael, (Lc. I, 32). Era rudenie cu sf. Iosif. În aceeași vreme aparținea, ca și rudenie sa Elisabeta, familiei preoțești a lui Aaron. Asupra locului de naștere a Mariei nu este nimic precis. Nu se știe dacă părinții Mariei, Ioachim și Ana, locuiau în Ierusalim, în casa ce li-se atribue în nordul Templului și aproape de piscina Probatique (fântâna oil), sau dacă erau așezați în Nazareth. Ierusalimul ar avea o oarecare preferință pentru bibliști.

Din primul moment la existenței sale, grația împodobește și-i umple sufletul. Dacă trebuie ca ea să fie mântuită, fiindcă se naște, ca și ceilalți oameni din rasa lui Adam, darul mântuirii o atinge într'un mod special. Ea-i zămislită fără păcat. Fiindcă ea trebuie să poarte, nutrească și țină în brațele sale pe Cuvântul Tatălui, agrăindu-L „Fiul meu”. Destinată a oferi pe Isus pentru mântuirea lumii și a se jertfi ea înseși în mod tainic cu El, ea trebuie, să fie, după exemplul preotului suprem, „curată și deosebită de cel păcătoși (Evr. VII, 26) și ca și o jertfă vrednică de Dumnezeu, nu-i îngăduit să aibă nici o pată și nici o prihană.

Ea va deveni ajutorul Fiului ei în opera grandioasă, pentru distrugerea imperiului păcatului și a diavolului; mântuită prin El, ea trebuie, asemenea, să coopereze cu El la mân-

tuirea lumii; să fie totdeauna aproape de El în luptă ca și în triumf. „Ea e unită cu Fiul ei prin o legătură strânsă și nedespărțită, și cu El și prin El, ea va exercita vrăjmășii veninose împotriva șarpelui veninos, și cu totul triumfătoare îi va zdrobi capul lui cu piciorul ei nepătat”. (Papa Pius IX „Ineffabilis Deus”).

În aceeași bulă, din 8 Decembrie 1854, s'a definit că P. C. F. Maria a fost scutită de orice pată a păcatului original „ab omni originalis culpae labe praeservata”, prin o grație specială a lui Dumnezeu și în virtutea meritelor Domnului nostru Isus Hristos.

Sf. Apostol Pavel ne spune că tortul era figurativ în Legea Veche. Personagile cele mai ilustre, instituțiunile, jertfele, diferitele, rituri, toate erau doar umbra viitorului și toate duc la persoana Mântuitorului sau circumstanțelor apropiate.

Astfel sfânta Fecioară e considerată ca o a doua Eva, e comparată cu Sara, e asemănată cu Rebeca, e confruntată cu Rachila, se aseamănă cu Esthira și alte multe eroine a Vechiului Testament, cari sunt numai imagini, plenitudinea perfecțiunilor fiind Maria.

Apoi sf. Fecioară se mai aseamănă cu corabia lui Noe, care a adus mântuirea în lume; cu scara misterioasă ce s'a arătat lui Iacob, care unește cerul și pământul, prin ea se urcă îngerii purtând omagii și rugăci-

important, rămâne cam neglijat. Am fost în parohii unde familia preotului a premers cu adevărat exemplul de evlavie; dar — durere —, am fost și în de acelea, unde s'au mărturisit aproape toți oamenii din sat afară de familia preotului. Toți intelectuali din comună mergeau la biserică, afară de doamna preoteasă, de domnișoarele și domnișorii popii. Se înțelege că aceste exemple nelaudabile încă strică foarte mult efectul misiunilor, de oarece oamenii pot zice că familia preotului pentru ce nu se gândește atâta la mântuire, după cum preotul învață pe alții să se gândească?

Pentru misiuni — cred eu —, mai întâi ar trebui să se pregătească familia preotului, apoi tineretul intelectual din comună, și mai ales cel școlar, iar poporul urmând pilda lor, va face ca zilele de misiuni, să fie într'adevăr sărbători de înălțare sufletească.

Dr. Nicolae Lupu

Congresul catolicilor maghiari din Ardeal. Zilele de Sâmbăta și Duminică trecută (10 și 11 Sept. c.) vor fi trecute printre zilele cele mai frumoase ale catolicismului maghiar ardelean. *Congresul dela Oradea* a fost o impozantă manifestare a voinței de viață creștină la concetățenii noștri unguri ce mărturisesc crezul Romei.

Vorbitori mulți și aleși, tratează chestii de arzătoare actualitate. Menționăm conferințele: Posibilitățile de realizare în lumea maghiară a ideilor sulevate de enciclica *Quadragesimo anno*; Organizarea muncitorimii catolice; Probleme pentru salvarea poporului; Problemele caritative ale orașelor; Caritatea la sate; Caritatea catolică pe țară; Organizația catolică; Școala și presa în formarea vieții catolice; Caritatea catolică rod al vieții conștient catolice; Conviețuirea cu biserică; A cui e copilul, aceluia e viitorul; Realitatea zilei de azi și idealismul tineretului.

Participă activ la congres și trei ierarhi: arhiepiscopul de Alba-Iulia, I. P. S. Gustav Majláth; Preasfințitul Fiedler de Sătmăre-Oradea și Pacha dela Timișoara. Ca oaspeți iau parte reprezentând biserică română unită I. P. S. Frențiu al Orăzii, iar guvernul d. Dr. Ienciu.

Duminecă dimineața mii și mii de cuminecări. Femeile separat, bărbații separat. Asoci-

țiile Fetelor și a Doamnelor își țin și ele ședințele în cadrele acestui congres. După care urmează *procesiunea euharistică* de încheiere. Numărul celor ce au urmat, în reculegerea sfântă, sau cântând în cinstea Euharisticului Isus purtat pe străzile Orăzii de Ep. Fiedler, se socoate la 15.000 de inși, afară de cei ce au omagiat pe Împăratul Împăraților rămânând locului pe trotuare. — Procesiunea aceasta a făcut înc'odată, creștinilor și necreștinilor, dovada, că sunt mulți la număr și închinătorii pe față ai lui Hristos Dumnezeu, gata oricând să vestească lauda Lui, cu vorba și cu fapta.

Din semnele vremii

— Pelerinajele de începutul de toamnă —

Luna Septembrie a anului în curs, cu căldurile ei stămpărate, cu lucrul țarinei mult ușurat, dar mai ales cu gândurile ce-și inspiră căderea celor dintâi frunze îngăbenite te pune, oarecum, cu sâla la drum, spre lăcașurile de închinare învăluite, în închipuirea gloatelor, în aureola unei sfințenii deosebite: spre mănăstiri. Poporul nostru, pornit dela fire spre misticism, are o venerație specială pentru tot ce-i mănăstire și monahism, sau are aparența de așa ceva.

Peregrinajele din luna aceasta sunt o dovadă eclatantă în această privință. De Sântă Măria Mică Maramureșul religios și-a purtat mulțimile cucernice spre mănăstirea *Moiseiului* unde ajunsesse, în vizitația sa canonică, *Preasf. Alexandru* dela Balamare. Slujbă în sobor de preoți și cuvânt arhieresc. Mărturisiri și cuminecări în număr nespuse de mare. Entuziasm de nedescris și dorință ce se vede pe fețele tuturor: să-și albă și aci, cât mai curând, lăcaș statornic, o seamă de cuvioși chinoviți. — La *Bixad* aceeaș icoană: o mare de popor, și atari manifestări de-ale credinței vii, că privitorul rămâne încântat și totodată firm convins că cine vorbește de insensibilitatea Românului față de cele ale spiritului, ori nu știe ce vorbește, ori e de reacredință. — La *Lupșa* acelaș fenomen: mii de credincioși, din apropiere și din depărtări, veniți să prăznuiască aci sărbătoarea Nașterii Precuratei, împreună cu *Ierarhul Iuliu* al Clujului, care pontifică în liber și cuvântează mulțimilor ce-l ascultă cu evlavie.

Marele Păstor cuminecă el însuși peste 600 de inși. Celea experimentate de Înaltul Ierarh îl fac să îmbrățișeze cu tot sufletul idea înălțării unei noi mănăstiri în locul celei de acum. Dela gând trece imediat la faptă: se legătuiește să dele dintr'al său *cincizeci de mil* de Lei, drept temelie a mănăstirii ce o să se ridice. Gestul *Preasf. Iuliu*, precum e de înțeles, trezește o însuflețire ce nu-i peană s'o poată reda. Și dela *Lupșa* vestea aceasta de bine va trece din gură în gură, prin Munții Apuseni, până departe-departede, picurând pretutindenea bucurie și dând loc la nădejdi mângăietoare pentru inimile creștine. — *Racovița* Banatului a cunoscut și ea, acum a doua oară, bucuriile sufletești ale pelerinajelor. Încunjurat de preoții din *Budinț*, *Coșteiu*, *Hisiaș*, *Icloda*, *Izgar*, *Ohabaforgaciu*, *Silagiu*, *Stanciova*, *Șușanovăț*, *Varadia* și din centru, *Preasf. Alexandru al Lugojului*, cu slujba-i arhierescă și cuvântu-i însuflețit, a vrăjit sufletele miilor ce au venit în parohia păr. Pantea s'aibă parte de binefacerea spirituale ale ceasurilor petrecute aci. Mărturisiri și cuminecări extraordinare de multe și aici. — Strălucit a fost și pelerinajul de ziua Crucii dela *mănăstirea Prislopului*. Țara *Hațegului* și *Valea Jiului* au fost reprezentate cu ce au ele mai bun. Ctitoria *Domniței Zamfira* își păstrează, nealterat, nimbul de demult. Fiii sf. Vasile, dela *Bixad*, au putut simți și de astădată cât de dorită este reșezarea unei cete de a lor în acest punct, interimar, părăsit.

Impresia ce o fac asupra tuturor celor înțelegători ai psihizei masselor, mulțimile pelerinilor, este una și aceeaș: Crearea de mănăstiri, respective popularea lor cu călugări ce să corăspundă vremii și menirii, este o necesitate inexorabilă. Domnului să ne rugăm să i-se facă îndestul, cât mai grabnic, acestei necesități. — Mai ales că vocațiunile nu lipsesc.

Metodă ingenioasă pentru desfășurarea cărții bune. Se scrie mult și se vorbește și mai mult în interesul produselor tipografice. Se aranjază chiar și foarte laudate sărbători ale cărții. Și cartea totuși nu trece. Mai ales cea bună într'adevăr, nu prea are căutare.

Răului acestuia și-au pus în gând o seamă

nile noastre și coboară, tot prin ea, încărcăți de darurile și grațiile Cuvântului întrupat. Șirul acestor asemănări e foarte bogat și foarte variat.

Unul dintre cei mai de valoare sfinți răsăriteni, sf. *Ioan Damascenul*, vorbind de nașterea P. C. *Fecioare*, zice: „*Maria* eflica preasfântă a lui *Ioachim* și *Ana*, care a scăpat de săgețile aprinse ale celui viclean” (Hom. I în *Nativ.* 5 col. 668).

Apoi adaogă marele sfânt: *Natura* cedează locul grației și se oprește tremurând, incapabilă de a înainta numai singură. Dar fiindcă *Fecioara Maria* trebuia să se nască din sf. *Ana*, natura n'a îndrăznit să preceadă germenului binecuvântat al grației; *Ana* rămase fără fruct până ce grația nu și-a dat concursul ei. Era vorba, de fapt, de nașterea nu a unui copil de rând, ci de a acestei întâi-născute, care va da lumii pe întâiul-născut al tuturor creaturilor, și în care subsită toate

... O fericită pereche, *Ioachim* și *Ana* toată natura vă este îndatorată; în voi și prin voi ea oferă Creatorului darul care covârșește în mod minunat toate darurile, eu vreau să zic, precurata mamă ce singură era demnă de Creatorul (idem c. 2, 663).

În: *Theotokia coptoarabică*, citim: „*Bucură-te, o ceeace ești plină de dar, Fecioară*

precurată, tabernacol care n'a fost făcut de mână omenească... Dumnezeu-Tatăl te a chemat la viață, iar Spiritul sfânt s'a coborât asupra ta... O *Isuse*, Tu ești carele ai rânduit-o spre mântuirea neamului omenesc. Astfel toată făptura te preamărește, O *Doamna Noastră*, mama lui Dumnezeu, în veci precurată” (ed. *Tuki* 1764 p. 55).

Un alt mare sfânt, *Teodor Studitul*, scrie următoarele: Iată că se construiește pentru Creatorul tuturor lucrurilor templul a cărui oaspe va fi El însuși... Toate erau închinăte morții; însă Atotputernicul Creator, mișcat de mila-i fără de margini, n'a voit ca omul, creatura mâinilor sale, să se prăbușească în neant, de unde El l-a smuls...

Asemenea a creat El un cer nou și un pământ nou... de o mie de ori este mai binecuvântată fericita *Fecioara Maria*... pământul unde spinele păcatului n'a crescut niciodată... pământ ce n'a fost supus blestemului, după cum a fost *Eva*, și asupra căreia (*Maria*) binecuvântarea Domnului s'a odihnit, și al cărei fruct e binecuvântat... natură omenească moartă păcatului... carte închisă unde nici o cugetare de corupție nu și-a imprimat urma... lemnul incoruptibil pe care viermele păcatului nu l-a ros niciodată. (Hom. II. În *nativ.* I, 4).

Iar *Bossuet* în „*Oeuvres oratoires*” tom. III, 51, spune: „*În nașterea Fecioarei Maria*, noi vedem scutirea de păcat, plenitudinea grațiilor, un izvor neasemnit de iubire pentru păcătoși: iată trei raze frumoase, pe cari Fiul lui Dumnezeu le-a trimis asupra *Mariei*”.

Limba omenească și-a sleit puterile în a onora nașterea P. C. F. *Maria*. Împărăția ei, astăzi ca și altădată, se întinde ca aceea a lui Dumnezeu, încât se poate spune, că aceste împărății au aceleași limite pe pământ.

Ea dorește să fie numită „*mater misericordiae*”, ea e canalul tuturor grațiilor cerești ce se revarsă asupra creaturilor. Ea e „*Advocata nostra*” adică a celor cari, abătuți din calea cea dreaptă și căzuți în mizerie, doresc a se ridica. Acelora, ea nu le refuză niciodată de a le întinde mâna-i sfântă. Credincioșilor, cari cu credință o cinstesc și o roagă ea le obține o viață curată, perseveranță finală și viața cealaltă — Cerul. Pentru acela cari zilnic se întorc mai fialal către ea, cari se dau ei mai mult și-și predau viața lor acțiunii ei sfinte, ea are favorurile sale speciale: o castitate mai aproape de a ei, o chemare deosebită spre sfințenie, cunoașterea familiară și iubirea intimă a lui Hristos.

de oameni de bine să-l vină de hac. Și toate semnele arată că de astădată s'a aflat calea cea bună. Editori, librari și autori italieni au convenit să-și câștige, în comun, camioane de povară pe cari să instaleze adevărate expoziții de cărți, mai provăzând și fiecare camion cu câte-un aparat pentru proiecții luminoase. Asortați în felul acesta colindă nu numai orașele de provincie, ci și satele cele mai ferite. Unde ajung se opresc și aranjază, cât ai zice, adevărate serbători populare. Lumea aleargă să se distreze pe gratis, și se trezește cumpărând din tipăriturile ce i se imble la sine acas. Se caută să se între numai decât în legături cu papetarul și librarii locali, unde sunt de aceștia, ca astfel celea începute să se continue.

Idea nu e nouă. A pus-o în aplicare Mussolini înainte cu un an și jumătate cu intenția intensificării muncii agricole. Camioanele uriașe ce purtau în toate părțile, spre arătare și vindere, unelte economice, au slujit drept pildă editurilor, librăriilor și scriitorilor. Au prins idea și dâșii și au realizat-o în sensul preocupărilor lor. Desfacerea cărților e concretă librării. Autorii, în înțelesul acordului încheiat, așteaptă totdeauna sosirea exportului de tipărituri, pregătiți să conferențeze publicului despre foloasele cărții bune, pregătind astfel mulțimile la neînsemnatele jertfe ce le reclamă înjgheburile atât de folosite de bibliotecile private.

Știri mărunte

Calea păcii. Cerculile intelectuale din Franța, și îndeosebi cele din Nancy, sunt viu impresionate de gestul unui profesor universitar din acest oraș. E vorba de Georges Renard dela facultatea de drept. După mulți ani de activitate științifică, și după îndelungate meditații, acest savant mirean s'a hotărât să facă și pasul ultim pentru a se vedea în postul mult căutatei, dar încă neafiatei păci. Și l-a făcut: a intrat în mănăstire, acum, la vârsta de 56 de ani. — Ordinul dominican e în drept să privească cu simpatie deosebită la acest târziu chemat de Domnul să intre în ceata celor ce-l urmează în sărăcie și vestirea cuvântului.

Misiuni populare în Tăureni. Parohienii pâr. Beniamin Pop-Lupu se numără printre norocoșii cari au avut parte de foarte bine venita baie a deprinderilor sufletești. Conducător a sfințelor misiuni ținute aci în zilele de 27—30 August c. a fost pâr. prof. de teol. Dr. Coriolan Pop-Lupu. La mărturisirile făcute cu acest prilej a fost ajutat de Frații în Hristos: Aug. Cioba (Sânger), Pavel Moldovan (Coc), Nașcu Bogdan (Zau), E. Boroș (Șăulia) și parohul local. — Amintirea acestor zile, ce au trecut ca ceasurile, va rămânea intipărită de neșters în mintea tuturor celorce au luat parte la slujbele făcute și cuvântările rostite de părintele misionar.

Bucuria uniților din Ierusalim. Pe locul unde susține tradiția că ar fi fost casa sfinților Ioachim și Ana, s'a ridicat, încă din vremuri imemorabile, o modestă bisericuță creștină, cu o casă de măicuțe în nemijlocită apropiere. Căzând Cetatea Sfântă la 1187 în mâna Saracenilor, Saladin deschide aci școală de drept musulman, ștergând orice urmă de pietate și călugărie creștină. La 1861 acest teritoriu trece sub suveranitate franceză. Și cu aceasta reînvie și vechea viață creștină catolică. Se instalează aci nu peste mult misionarii card. Lavigerie cari, la 1882, ridică un seminar pentru greco-melkiți. La 1890 se hirotonește cel dintâiu preot ieșit din acest seminar, care, până în prezent, a dat un total de 130 de slujitori ai altarului

șase dintre ei ridicându-se până la treapta arhieriei. Închis la 1914 când avea 125 elevi sub conducerea alor 18 Părinți Albi și 6 Frați, s'a redeschis în 1919, la sfârșitul războiului mondial, cu două secții, una pentru studii de școală secundară, alta pentru studii mai înalte filosofice și teologice — Bucuria solemnităților jubilară ținute nu de mult întru aniversarea unei jumătăți de veac împlinit, își au temeiurile lor de sfântă mândrie pentru trecut și nădejdi de viitor.

Locale. Duminică viitoare, întâia după Înălțarea Sfintei Cruci, va predica în catedrală pâr. Ioan Băgăian, prof. la liceul de băeți.

— Porțile tuturor școlilor noastre s'au deschis iarăși, cu vechea dragoste, înaintea lumii școlărești ce-a alergat și de astădată, cu drag, la lumina acestor așezăminte. Și numărul celor ce vin nu s'a încheiat încă, așa că abia peste câteva zile se va ști cât e de mare.

Pentru Isbânda operel misionare.

Asociația misionară a preoților italieni a luat o inițiativă fericită: să aranjeze, cu cine va vrea să dea ascultare acestei chemări, o zi a rugăciunii și suferinții, pentru reușita misiunilor printre necreștini, ad intenționen Summi Pontificis. Rezultatul a întrecut orice așteptări: Peste 200.000 de bolnavi din 376 spitale au ținut să răspundă chemării menționate. În slujba acelei zile de jertfă s'au pus cu tot dragul episcopii și preoții, conducătorii asociației misionare preoțești, membrii diferitelor reuniunii de pietate și stațiunea italiană de radio. Prin spitale s'au aranjat ore de adorație, iar bolnavilor ce nu s'au putut mișca din așternut li-s'a purtat, cu fast deosebit, sf. cuminecătură la pat. — S'ar putea să rămână neascultate atâtea rugi, și să n'aducă roadă atâtea suferințe oferite jertfă de bunăvoie Celui Preainalt?

Congresul internațional de Istoria medicinii. S'a ținut de Duminică până Miercuria trecută, la București. Deschiderea s'a făcut în palatul Atheneului prezidând, în ziua dintâiu, însuși Majestatea Sa Regele Carol II. Participă 137 notabilități ale științei medicale, reprezentând 23 de state și 48 universități. Până și America și Australia își au trimișii lor. Cuvăntează: Dr. Gomoiu (sufletul acestui al IX. congres), și Dr. Vaida, prim-ministru, care fixează principiul că »în, domeniul științei nu se cunosc bariere de ordin politic, național, confesional sau social«, după care urmează omagiile delegațiilor străine. Tuturora le răspunde, succint și lapidar, Regele, care-i decorează, apoi, pe toți. După masă vizitează expoziția sanitară, pe Patriarh și Camera Deputaților, pretutindenea fiind primiți sărbătorește. Zilele ce urmează sunt zilele comunicărilor savante, de specialitate: evoluția medicinii în Albania; în Bulgaria; în Turcia; medicina în pictura sârbească din evul mediu; istoria spitalelor turcești, evoluția alienațiilor în România; evoluția medicinii în Dobrogea; relațiile franco-române în istoria medicinii; dezvoltarea ochelarilor; combaterea ciumei etc. Reținem și comunicarea d. prof. dr. Cantacuzino că biologul rus de renume mondial, Metchnikoff, se trage din vița spătarului moldovenesc Nicolae Milescu. — Congresul s'a încheiat Miercuri la orele 2 după amiaz.

„Summa Theologica“ a sf. Toma în limba cehă. Părinții Dominicani din Olmützul Cehoslovaciei s'au apucat de ceva enorm: să scoată în limba cehă toate operele sf. Toma de Aquino. Inceputul îl fac cu monumentală »Summa Theologica«. Va apărea în editura și tipografia mănăstirii, tot la două luni, în fascicole de câte 8 coale. Cu traducerea sunt angajați șapte Părinți ieromonahi și poetul catolic Dr. Iaroslav Durych, care va face revizuirea

stilistică. Prețul publicației e foarte redus: 35 Kc. = 4'50 Mărci anual. Pentru studenți numai 20 Kc. = 2'50 Mărci. Scopul editurii fiind să facă accesibilă această operă cât mai multora, evident că nu se urmărește nici un câștig. Ba se iau pe sigur pierderi însemnate, cari se nădăjduiește că vor fi acoperite din danii marimoase. — Ce departe suntem noi încă de concepția aceasta!

Congres agrist la Satumare. *Primim, la încheierea foii, știrea că, în zilele de 24 și 25 Sept. c. Agrul eparhiei maramureșene o să țină la Satumare un congres ce se anunță a fi de o strălucire excepțională. Va fi onorat cu prezența sa și de Preasf. Alexandru dela Baiamare. — Pregătirile în vederea primirii oaspeților se fac deja de sârg.*

Telefonul „Unirii“

E. Maieru. Nuțu Apostolu' nu poate poate fi fără tovarăși. Asemenea nici metodele lui nu pot fi mult schimbate, de cei ce se ostenesc cu acelaș suflet, în slujba aceluiaș »ideal«. De ce să se abată, atunci, dela principiile pravoslaviei în ofensivă cineva, chiar de va fi el profesor de religie ortodoxă? Mai ales că prin satele noastre »apostolii« la Susa și Băznog nici nu se prea pot vâri, decât pescuind pentru ortodoxie stăvuri morale de pela noi. Așa fac doar pe toată linia: adună concubinarii ce nu mai pot fi cununați după lege și adevăr, îi cunună și — gata »biserică națională«. Nu trebuie decât câteva atari părechi ca bucurie mare să fie în strana »dreptmăritorilor«. — Cealaltă apucătură — cea cu: »Nu iau plată pentru slujbe, pentru că preoții sunt plătiți de stat« — nu-i nici ea ceva invenție ingenioasă de a pâr. Susa. E folosită și de alții, cu aceeaș păcătoasă inconștiență, care nu vede că așa se lucrează direct la bolșevizarea parohiilor, și dealtfel recalcitate la orice ajutor, oricât de îndreptățit, ce ar fi să deie preoților. Celor ortodocși cași celor uniți. Celor de mâine mai puțin ca celor de azi — Dumnezeu nu le socotească fărădelegea aceasta!

B. Cluj. Hârta e răbdurie și literile supuse: se înșiruie una după alta și umplu fețe curate Paznicii legii mai dormitează și ei. Și așa prostia, mână în mână cu îndrăzneala neobrăzării, își scot capul la drumul mare, ziua 'n amiază. Numai așa a putut ilustrul necunoscut Mețiu să-și plaseze imunditățile intelectuale (?) pe coloanele numărului 1 a publicației puerilo-tăciunărești »O lume nouă« răsărită la DV. bine de curând, din neant pentru neant. Nu credem să aibă pereche în tămpanie și josnicie rândurile semnate de numitul Mețiu, despre botex: »M'ai botezat părinte cu întunerecul apei, cu ignoranța vorbelor cari n'au văzut viață. Te temeai că Adevărul va resfrânge lumină în ochi-mi de plod, că mă voi naște într'un gând nou, regăsindu-mă pe mine! — Da! ... Iată-mă! Sunt liber; privesc singur la mocirla vorbelor tale bătrâne și mi-e scârbă să-ți scup talismanul credinții. Rămâi părinte cu noaptea apei în dobitocia vorbelor șterse. Eu plec liniștit pe drumul întortochiat ale vieții de mâine; plec să-mi fac botexul de sânge și mă voiu întoarce trupul printre cei cari s'au născut de mult«. Le reproducem cu greață ce țî-o inspiră ordurile, și ca o tristă dovadă a ticăloșiei ce pân-dește rânjind, și în neputința ei de a face altceva, îmbălează tot ce-i stânt, fără teama de mâna aspră a legiurii care s'o învețe că celor nespălați nu le este permis să păteze, nepedepsiți, valorile cele mai de preț ale omenirii: morala și bunul simț. — O tempora, o mores!

Oficiul parohial român unit Cipău

Nr. 42—1932.

Publicație de licitație

Curatorul bisericii române unite din Cipău, pentru lucrările de construire al bisericii va ținea *licitație publică*, care va fi în ziua de 1 Octomvrie 1932 ora 10, în localul parohial.

Planul, devizul detaliat, precum și condițiunile de licitare se pot vedea la primcuratorul Aurel Muthu, locuința din comună.

Cipău, la 16 Septemvrie 1932.

Primcurator: **Aurel Muthu** Administr. parohial interimal: **Licinlu Papiu**

A apărut noua edițiune a LITURGHIERULUI

Crudo 250 Lei
Legat întreg în pânză, aurit. 340 „

LIBRARIA SEMINARULUI — BLAJ